

Fischer János

■ Richter Gedeon Nyrt.

Orléans

A Francia Gyógyszerkémiai Társaság (SCT) 59. konferenciája (RICT 2025) és séta a tudomány körül

Mindig zavaró, olykor bosszantó a sok rövidítés egy szövegben, különösképpen akkor, amikor nincs vagy nehezen található, hogy melyik rövidítés mit jelent. Az SCT – Société de Chimie Thérapeutique – szó szerint a „Gyógyszerkémiai Társaság”-ot jelenti, amely az európai gyógyszerkémiai társaság (EFMC: European Federation of Medicinal Chemistry) tagja.

Az SCT-t 1966-ban alapították, és évente tart konferenciát, így adódik az 59. konferencia.

Már csak egy rövidítés szorul magyarázatra: RICT 2025. Ez a találkozó francia nevéből következik: Rencontres Internationales de Chimie Thérapeutique, azaz szó szerint: a gyógyszerkémia nemzetközi találkozói.

Utazásainkat feleségemmel úgy szervezzük, hogy a konferencianapokhoz egy-két napot hozzáadunk, hogy legyen idő városnézésre és kikapcsolódásra. A konferencia 2 és fél napos volt július 2–4. között. Az utunkat viszont június 30. és július 6. között terveztük. Június végén kora délelőtt érkezünk Párizsba, és a déli órákban, elég kalandos út után jutottunk el orléans-i hotelünkbe, amit „Novotel Orléans Centre Gare”-nak hívnak: a nevéből következik, hogy a vasútállomás mellett van.

Novotel Orléans Centre Gare

A szálloda – ahogy a képen is látható – egy régi és egy új épületrész összetekeléséből jött létre. Egy Victoire nevű recepcióshölgy nagy szobát ígért, és végre lepakolhattunk. A szobánk azonban apró volt, és ami különösen zavart: a szoba egy félkör alakú ablak ízléstelen kettévágásával jött létre. Másnap, reklamársunkra, elfogadható szobát kaptunk. A hotelnek volt egy szép nagy uszodája, ami kárpótolt az első nap kellemetlenségeiért.

A szálloda végül is jó választás volt. Közel a belvároshoz és mintegy negyedórányi villamosútra a konferencia színhelyétől, a kongresszusi palotától (Palais des Congrès). Villamosjegyet a megállóban lévő jegyautomatákból lehet venni, és a villamoson kell validálni. A konferencia miatt már eleve több alkalomra ér-

vényes jegyet vettünk. A rendszer egyszerű, de hátránya, hogy validáláskor nem jelzi, hány út van hátra.

Első sétánk a város fő nevezetességéhez vezetett, Jeanne d'Arc szobrához. A mindössze 19 évet élt hős parasztlány (1412–1431) vezette az eredményes harcot az angolok ellen. 1431-ben az egyház eretnakség vádjával máglyahalálra ítélte. Mintegy 500 évvel később azonban az egyház új eljárásban ártatlannak találta, és 1909-ben boldoggá, majd 1920-ban szentté avatta.

Jeanne d'Arc szobra

Szokatlanul nagy volt a hőség, ennek ellenére elgyalogoltunk a Saint-Croix- (Szent Kereszt) katedrálishoz. Csodálatos építmény, valamivel fiatalabb, mint a padovai Szent Antal-katedrális, és nem olyan barátságos a gótikus stílusa miatt. A 700 éves székesegyház két tornya, úgy tűnik, befejezetlenül néz az égbe, de az is lehet, hogy így tervezték.

A Saint-Croix-katedrális

A szállodában összejöttünk Maud Differdinggel és Briec Matagne-nyal, akik a konferencia színhelyéről érkeztek – a konferenciát készítették elő.

Az orléans-i kongresszusi központ remek volt a konferencia megtartására: modern építmény és auditoriuma akár kétszerannyi hallgatóságot is befogadhatott volna.

Palais des Congrès

A konferencia első napján meghallgattam Kelly Chibal dél-afrikai egyetemi tanár előadását a malária ellen ható gyógyszerek kutatásáról. Jó volna egy kötet a trópusi betegségek gyógyszerkutatásáról. Este a fogadáson találkoztam Kotschy Andrásal, a Servier francia gyógyszergyár hazai kémiai kutatási intézetének vezetőjével, valamint Keserű Györggyel, a HUN-REN vezető gyógyszerkutatójával.

Másnap a hotelben találkoztunk Maria Laura Bolognesivel, aki igen produktív bolognai egyetemi tanár. Nemrég Budapesten is járt, és előadást tartott a Richterben. Mindketten készültünk a neurodegeneratív betegségek gyógyszerkutatásáról szóló előadásokra. Az elsőt Rosa Maria Rodriguez Sarmiento, a Roche kutatója tartotta: nagy részletességgel beszámolt több sikertelen gamma-szekretáz-gátlóval foglalkozó kutatásáról, melyek többnyire toxicitási problémák miatt végződtek kudarccal. A végén viszont említett egy új, ígéretes projektet, erről azonban még nem beszélhetett. A kutatás az Alzheimer-kórra keres gyógyszert. Ezt követte Hélène Tran (Servier) előadása az antiszensz oligonukleotidok kutatásáról, amelyek az ALS (amyotrophic lateral sclerosis) kezelését célozzák. Ennek a súlyos és drámai gyorsasággal lefolyó neurodegeneratív betegségnek a gyógyszeres kezelésében átütő sikert ért el a tofersen (Qualsody) bevezetése 2023-ban Amerikában. A kezelés a betegséget nem gyógyítja meg, csak az állapot romlását lassítja. A gyógyszert az Ionis amerikai gyógyszergyár fedezte fel, fejlesztésébe a Biogen is bekapcsolódott. Nemrég nagy feltűnést keltett Karsai Dániel (47) alkotmányjogász súlyos ALS-betegsége és harca a hazai eutanáziáért.

Este egy Loire-menti kastélyban volt a bankett, a Château de la Ferté-Saint-Aubinben. Szinte minden konferencia-résztevő eljött a rendezvényre. Kellemes este volt. Úgy alakult, hogy Kotschyékkel és Keserűékkel „magyar asztalt” ültünk körbe. Az est folyamán ismerkedtem meg a richteres Forel Ferencsel.

Château de la Ferté-Saint-Aubin

A konferencia harmadik napjáról két előadást emelek ki. Ezek a PROTAC (Proteolysis Targeted Chimera) területének kutatásairól szóltak, a kóros proteinek célzott lebontásáról. Shaomeng Wang (Michigan University) a rák-immunterápia, Maria Laura Bolognesi (Bolognai Egyetem) az elhanyagolt trópusi betegségek területén folyó kutatásairól számolt be. Ennek a kutatási területnek atyja, Craig Crews (Yale Egyetem) 2024-ben kapta meg az IUPAC–Richter Díjat. A kutatási koncepció már csaknem 25 éves, sokan dolgoznak rajta, és remélhetőleg a gyakorlati eredmények sem maradnak el.

A Francia Gyógyszerkémiai Társaság következő konferenciáját, a RICT 2026-ot Párizsban rendezik 2026. július 1–3. között.

A konferencia után volt még másfél napunk a hazaindulásig. Sétáltunk a belvárosban: az Hôtel Groslois és rue de Bourgogne megtekintése után elmentünk a Loire partjára. A vízállás igen alacsony volt a nagy szárazság miatt. A folyót átszelő George V híd hossza 325 m; építése (1751–1760) technikai bravúrt jelentett. Nevét az I. világháború során kapta a brit királyról, akinek uralodása idején a brit birodalom jelentősen gyarapodott.

V. George híd

Utolsó napunk délelőttjét az orléans-i szépművészeti múzeumnak szenteltük. A múzeum külseje jelentéktelen, gyűjteményében a vallási tárgyú festmények dominálnak.

Diego Velezquez (1619–1620):
Saint Thomas

Délután meglátogattuk a botanikus kertet. Útközben elhaladtunk egy elhanyagolt ház mellett, amelyen tábla jelezte, hogy Paul Gauguin (1848–1913) részben itt töltötte gyermekkorát. A híres festő nem ezt érdemelte.

Végül egy iszlám esküvői menetre lettünk figyelmesek. Gyorsan lefényképeztem a népes csoportosulást, mielőtt a hivatalos fotós meggátolta volna.

Iszlám esküvő